

# Důvěra pouze v Krista (Fp 3,1–16)

## Texty na tento týden

Fp 3,1–16; Ř 2,25–29; J 9,1–39; Ef 1,4.10; 1K 9,24–27

## Úvodní text

*„Abych poznal jej [Krista] a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení. Beru na sebe podobu jeho smrti, abych tak dosáhl zmrtnýchvstání.“ (Fp 3,10.11)*

Chápeme, že spasení je darem, který přijímáme vírou. Přesto jako bychom cítili určitou nedůvěru. Opravdu nejsou skutky potřebné? Opravdu naše činy nepřispívají k našemu spasení? Z nějakého důvodu máme tendenci spoléhat se na své skutky, jako by mohly k naší spáse přidat něco, na základě čeho bychom „konečně“ měli jistotu spasení. Pavel se tomuto tématu věnuje poměrně pozoruhodným způsobem. V různé polemice vystupuje proti těm, kteří trvají na tom, že obřízka je nezbytná pro spasení.

Aby se předešlo možnosti, že někteří budou považovat své skutky, jako například obřízku, za příspěvek ke svému spasení, Pavel jasně vyjadřuje, že spravedlnost je Kristovým darem, který přichází z víry, nikoli ze zákona. Přestože obřízka dnes pro většinu křesťanů nepředstavuje žádný problém, princip zůstává.

Samotná protestantská reformace začala právě touto otázkou: Jaká je role víry a skutků v životě Kristova následovníka? Kristus je pro nás vším, on „vede naši víru od počátku až do cíle“ (Žd 12,2). Pokud si správně stanovíme naše priority, budeme žít s jistotou Boží lásky, už nyní se budeme těšit ze zaslíbení spasení a „nedáme na vnější věci“ (Fp 3,3).

## Osnova lekce

V šesté lekci, která vychází z pasáže Fp 3,1–16, se budeme zabývat klíčovým tématem ospravedlnění z víry a nebezpečím spoléhání se na vlastní skutky. Uvidíme, proč Pavel považoval své dřívější úspěchy za ztrátu a proč je pro spasení naprosto zásadní důvěřovat pouze a jedině Kristu.

- Fp 3,1–3: Radost v Pánu a důvěra v Krista (neděle)
- Fp 3,4–6: Pavlovo hodnocení jeho „vzorného“ života před obrácením (pondělí)
- J 9,35–41: Ilustrace – nebezpečí „duchovní slepoty“ (úterý)
- Fp 3,7–9: Ospravedlnění z víry jako ten největší „zisk“ (středa)
- Fp 3,10–16: Nejvyšší cíl života – poznání Krista a nový život (čtvrtek)

## „RADUJTE SE V PÁNU“

*<sup>1</sup>A tak, bratři moji, radujte se v Pánu. Psátí vám stále totéž mně není zatěžko a vám to bude oporou. <sup>2</sup>Dejte si pozor na ty psy, dejte si pozor na ty špatné dělníky, dejte si pozor na tu „rozřízku“! <sup>3</sup>Neboť pravá obřízka jsme my, kteří duchem sloužíme Bohu, chlubíme se Kristem Ježíšem a nedáme na vnější věci. (Fp 3,1–3)*

### Osobní studium

Jaké pozitivní a negativní poznámky Pavel uvádí v úvodním textu (Fp 3,1–3)? Jak spolu souvisí? Jak popisuje věřící?

Pavel pokračuje velmi pozitivně a téměř to zní, jako by končil dopis. Ale není tomu tak. Vrací se k jednomu z hlavních témat tohoto dopisu: radovat se v Pánu. A pro radost přináší několik důvodů. Nejdůležitější je, abychom měli důvěru v Krista, ne v sebe: „Chlubíme se Kristem Ježíšem a nedáme na vnější věci“ (Fp 3,3). Kdo z nás se nepřesvědčil na vlastní kůži, že na „tělo“ se spoléhat nevyplatí?

Takové trojnásobné varování („Dejte si pozor!“) jako ve Fp 3,2 se nenachází nikde jinde v Písmu. Filipští zřejmě dobře věděli, na jakou hrozbu Pavel upozorňuje. Pravděpodobně se nejedná o tři samostatné problémy. Naopak, Pavlovo varování se zřejmě vztahuje na skupinu falešných učitelů, které popisuje třemi různými způsoby.

Zlé nebo bezbožné Izraelce někdy označovali jako „psy“ (Fp 3,2; srov. Ž 22,17; Iz 56,10;

Mt 7,6; 2Pt 2,21.22). Na falešné učitele se vztahuje i výstižná charakteristika „špatní dělníci“. Označení „rozřízka“ (Fp 3,2) naznačuje, že podobně jako v Galacii a jiných oblastech, se i ve Filipech někteří křesťané snažili vnutit věřícím z pohanů obřízku. To však bylo v rozporu s rozhodnutím apoštolského koncilu (viz Sk 15).

Je pozoruhodné, že jedním z řešení duchovních problémů včetně šíření falešného učení je výzva „radujte se v Pánu“ (Fp 3,1; srov. Fp 4,4).

Všechno, z čeho se *radujeme*, nám přináší *radost* (podobně jako v češtině, i v řečtině mají obě slova stejný základ: *chairó* a *chara*). Bůh chce, abychom byli radostní, a jeho Slovo je jakýmsi návodem k dosažení skutečného štěstí a trvalé radosti. Patří sem přijetí Božího milosrdenství (Ž 31,8), vložení naší důvěry v Hospodina (Ž 5,12), přijetí požehnání spasení (Ž 9,15), přijetí Božího zákona jako našeho způsobu života (Ž 119,14), včetně soboty (Iz 58,13.14), víra v jeho Slovo (Ž 119,162) a výchova dětí ke zbožnosti (Př 23,24.25).

### Aplikace

*Do života každého z nás přicházejí občas (nebo často) obtíže. Možná právě teď procházíš komplikovaným obdobím. Přesto, z čeho se můžeš a měl by ses radovat? Co ti v tom brání?*

## PAVLŮV ŽIVOT PŘED OBRÁCENÍM

*‘Ačkoli já bych měl proč na ně spoléhat. Zdá-li se někomu jinému, že může spoléhat na vnější věci, já tím víc: <sup>5</sup>obřezán osmého dne, z rodu izraelského, z pokolení Benjamínova, Hebrej z Hebrejů; jde-li o zákon – farizeus; <sup>6</sup>jde-li o horlivost – pronásledovatel církve; jde-li o spravedlnost podle zákona, byl jsem bez úhony. (Fp 3,4–6)*

### Osobní studium

Věřící lidé běžně přemýšlejí o svém životě v kontextu období před přijetím Ježíše a období po něm. Podobně to popisuje Pavel ve Filipským 3. kapitole.

Někdy říkáme i o těch, kteří nejsou křesťané, že jsou to „dobří lidé“. A alespoň podle světských měřítek jimi mnozí opravdu jsou. Ve srovnání s Božími standardy však není „dobrý“ nikdo, dokonce ani křesťané.

Apoštol Pavel poukazuje v úvodním textu (Fp 3,4–6) na mnohé skutečnosti ve svém životě, na které byl kdysi hrdý. Které jsou to? Jak bys popsal to „dobré“ ve tvém životě (minulém i současném)?

Pavel nepřímo staví do kontrastu věřící Židy, kteří hlásají falešné učení, s neobřezanými křesťany, kteří svou spásu zcela zakládají na Kristu a nespolehají na lidské skutky, jako je obřizka (viz Žd 6,1 a 9,14; srov. s Ř 2,25–29). I když Pavlův původ a jeho život před obrácením mohly na jeho židovské spoluvěřící působit přímo impo-

zantně, nic z toho nijak nepřispělo k jeho spáse. Ve skutečnosti to spasení dokonce bránilo, protože ho na nějakou dobu zaslepilo vůči tomu nejdůležitějšímu – přijetí Krista.

Pavel nebyl jen obřezán – on byl obřezán „osmého dne“. Tímto způsobem zdůrazňuje, že se narodil jako Žid a patří k lidu smlouvy. Navíc pocházel z kmene Benjamín, jehož území zahrnovalo některá z nejdůležitějších měst Izraele. Pavel nejenže ovládal hebrejštinu, on byl žákem rabína Gamaliela staršího (Sk 22,3; 26,4.5) a jako farizeus měl určitě hluboké znalosti o zákoně a o tom, jak ho podle tradice uplatňovat.

Pavel tak horlil pro zákon, že dokonce pronásledoval křesťany jako hrozbu pro židovský způsob života, který podle něj zákon předepisoval. Je zajímavé, že ačkoli podle „spravedlnosti podle zákona“ byl Pavel „bez úhony“ (Fp 3,6), uvědomil si, že zákon je ve skutečnosti mnohem hlubší a náročnější, než si dokázal představit, a že bez Krista před zákonem stojí jako odsouzený.

### Aplikace

*Porovnej Ř 7,7–12 s Mt 5,21.22.27.28. Jakou klíčovou skutečnost zdůrazňují Ježíš i Pavel v souvislosti se zákonem? Proč ne zákon, ale „víra v Krista“ (Fp 3,9) je jediným zdrojem spravedlnosti?*

## NA ČEM OPRAVDU ZÁLEŽÍ

<sup>35</sup>Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ <sup>36</sup>Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“ <sup>37</sup>Ježíš mu řekl: „Vidíš ho; je to ten, kdo s tebou mluví.“ <sup>38</sup>On na to řekl: „Věřím, Pane,“ a padl před ním na kolena. <sup>39</sup>Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“ <sup>40</sup>Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ <sup>41</sup>Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“ (J 9,35–41)

### Osobní studium

Jak jsme si ukázali včera, věci, na které byl Pavel dříve hrdý, byly ve skutečnosti překážkami víry, protože mu bránily vidět, že potřebuje Krista. V této části Pavel používá obchodní jazyk. Mluví o zisku a ztrátě, aby popsal svou „duchovní účetní knihu“ před obrácením. Přestože si to neradi přiznáváme, i my máme něco jako „duchovní účetní knihu“. Pavlovy zisky a ztráty se kdysi měřily tradičními zákonickými hodnotami té doby, ne biblickými hodnotami, jak je učil Ježíš.

Po Pavlově obrácení vypadalo jeho duchovní „účetnictví“ zcela odlišně. Stupnice hodnot se totiž dramaticky změnila z „měny zákonictví“ na „měnu nebes“.

„Ten, kdo sestoupil z nebe, může právem mluvit o nebi a správně představovat všechny okolnosti, které tvoří nebeskou měnu, na kterou vtiskl svůj obraz a podpis. Zná nebezpečí, kterému jsou vystaveni ti, které přišel pozvednout z úpadku a povýšit na místo vedle sebe na trůnu. Poukazuje na to, co jim hrozí, když projevují svou ná-

klonnost zbytečným a nebezpečným věcem. Snaží se odvést naše mysl od pozemského k nebeskému, abychom neztráceli čas, talent a příležitosti s tím, co je úplně zbytečné.“ (RH, 1. července 1890)

Ve světě judaismu prvního století byl Pavel rychle stoupající hvězdou, dokud neoslepl při pohledu na oslaveného Ježíše na cestě do Damašku (Sk 9). Teprve tehdy se napravil jeho duchovní zrak a on mohl jasně vidět pravdu o Ježíši a spasení, které přinesl.

Jan 9. kapitola vypráví příběh o jiném muži, který byl slepý a pak jasně uviděl Ježíše. Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí“ (J 9,39). Jak můžeš tento princip uplatnit ve svém životě?

Co může být cennější než věčný život v nebi a na nové zemi? To, co za hodnotné považuje svět, však mnoho lidí zaslepuje, takže tuto skutečnost nevidí. Existuje zásadní konflikt mezi tím, čeho si cení tento svět (viz Mt 13,22; L 4,5,6; 1J 2,16), a tím, co si cení nebe – podobnost s Kristem a zachránění lidí.

### Aplikace

**Svět i nás může zaslepit vůči duchovním pravdám a vůči tomu, co je opravdu důležité. Co nám může pomoci soustředit náš pohled na to, na čem opravdu záleží?**

## KRISTOVA VÍRA

<sup>7</sup>Ale cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. <sup>8</sup>A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, <sup>9</sup>abych získal Krista a nalezen byl v něm nikoli s vlastní spravedlností, která je ze zákona, ale s tou, která je z víry v Krista – spravedlností z Boha založenou na víře. (Fp 3,7-9)

### Osobní studium

Nenechme si ujít to nejdůležitější, co se Pavel snaží vyjádřit v uvedeném textu. Na cestě do Damašku zažil úžasnou proměnu, když vyměnil svůj starý život, založený na zákoně, za přítomnost samotného Krista – „abych získal Krista a nalezen byl v něm“ (Fp 3,9).

Být nalezen „v něm“, tedy v Kristu, je zajímavý výraz. Jak Pavel používá tuto myšlenku na jiných místech (viz Ř 1,17; Ef 1,7; 2K 5,21; Ko 2,3,9; Ga 2,20 a 3,26)?

Pavlova zmínka o tom, že je „v Kristu“, je předmětem rozsáhlých diskusí. Není překvapující, že nejlepší vysvětlení pochází od samotného Pavla, který píše, že „podle svého plánu, až se naplní čas, přivede všechno na nebi i na zemi k jednotě v Kristu“ (Ef 1,10). To byl Boží záměr od začátku. A Pavel objasňuje, jak se to děje: „Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením“ (1K 1,30).

Být „v Kristu“ zahrnuje vše, co se týká plánu spasení: od probuzení našeho duchovního vnímání (moudrost), přes ospravedlnění vírou (spravedlnost), přípravu na nebe (posvěcení) až po oslavení při druhém příchodu (vykoupení). Spasení je Kristovo dílo od začátku do konce – pro nás a v nás. Získáním Krista tedy máme vše, co potřebujeme.

Které dvě skutečnosti Pavel porovnává v úvodním textu (Fp 3,9) a proč je důležité uvědomovat si tento kontrast?

Pavel si uvědomil, že mít „vlastní spravedlnost“ není skutečná spravedlnost, protože zákon nemůže dát život (viz Ga 3,21.22). Život nám může dát jen Kristus prostřednictvím víry. A nejde o jakoukoli víru. Vždyť i ďáblové věří, ale třesou se (Jk 2,19). Jediná spasitelná víra je „víra Kristova“. Pouze jeho víra byla dokonale poslušná a může být poslušná. (Řecké slovo pro víru, *pistis*, znamená i věrnost.) Takže pokud jsme v Kristu a on žije v nás (Ga 2,20), pak žijeme jeho vírou prostřednictvím naší víry v něho.

### Aplikace

*Pavel se vzdal všeho, aby byl v Kristu – nespolehal se na vlastní spravedlnost, ale na Ježíšovu víru a věrnost. Ve které konkrétní oblasti svého života potřebuješ vyměnit vlastní snahu za Kristovu přítomnost a moc?*

## JEN JEDNO – ZNÁT KRISTA

<sup>10</sup>Abych poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení. Beru na sebe podobu jeho smrti, <sup>11</sup>abych tak dosáhl zmrtvýchvstání. <sup>12</sup>Nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš. <sup>13</sup>Bratři, já nemám za to, že jsem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínáje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, <sup>14</sup>běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši. <sup>15</sup>Kdo je dokonalý, ať smýšlí jako my; a jestliže v něčem smýšlíte jinak, i to vám Bůh objasní. <sup>16</sup>Jen k čemu jsme již dospěli, toho se držíme. (Fp 3,10–16)

### Osobní studium

Které důležité myšlenky představuje Pavel v úvodním textu (Fp 3,10–16)?

Není nic důležitějšího než znát Krista. To je jediná záruka, že on zná nás a přizná se k nám před Otcem (viz Mt 7,21–23 a 10,32.33). Jak ho můžeme znát? Prostřednictvím jeho psaného Slova – čtením a životem podle něj. Krista nemůžeme znát tvář v tvář tak, jak ho znali učedníci. Je však zajímavé, že navzdory tomu, že Ježíše znali osobně, stále nepochopili jeho slova. Právě proto potřebujeme Ducha svatého, aby nás vedl (viz J 16,13). Čím více Krista známe, tím blíže jsme k němu, protože zažíváme „moc jeho vzkříšení“ (Fp 3,10), které nás pozvedá „na cestu nového života“ (Ř 6,4).

Dalším způsobem, jak se přibližujeme k Ježíši, je naše „účast na jeho utrpení“ (Fp 3,10). Každá zkouška, které čelíme, každá bolestivá zkušenost, kterou prožíváme, nám pomáhají lépe poznat a vážít si toho, co pro nás Ježíš podstoupil. Jen tak můžeme jasněji chápat Krista a jeho vůli.

A konečně, k Ježíši se přibližujeme, když svůj život směřujeme „k cíli“ (Fp 3,14).

Co je tím „cílem“? Jedná se o překlad slova, které se v Novém zákoně nachází pouze na tomto místě (skopos). Vztahuje se na cílovou čáru závodu a cenu udělenou vítězi. Pavel běží, aby „získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši“ (Fp 3,14). Tak jako Kristus svou smrtí a zmrtvýchvstáním vystoupil do nebe, Bůh nás zve, abychom přijali tutéž nebeskou odměnu – věčný život.

Je zřejmé, že jsme toho ještě nedosáhli. Úplné, konečné dokonalosti nedosáhneme, dokud „tělo naší poníženosti“ nebude přetvořeno, „v podobu těla“ Kristovy „slávy“ (Fp 3,21). Ale tím, že Krista známe a každý den zveme jeho přítomnost do našeho života, usilujeme o to, abychom mu byli co nejvíce podobní. Na tuto jednu věc se soustředil i apoštol Pavel. Stejně jako při běhu na závodech (viz 1K 9,24–27), nevěnujeme pozornost tomu, co je za námi nebo kdo nás sleduje. Soustředíme se na to, co je před námi – na nebeskou odměnu, která je pro nás připravena. Je to živý obraz: běžec se zcela soustředí na cíl, napíná každý sval a naklání se dopředu, aby dosáhl cílové pásy.

### Aplikace

Proč je na naší cestě s Kristem důležité neohlížet se neustále zpět – alespoň ne na naše hříchy a selhání? Proč je důležité hledět dopředu na to, co nám bylo právě nyní v Kristu přislíbeno?

## PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Kdo chce mít pevný a vyvážený charakter, kdo se chce stát vyrovnaným křesťanem, musí vše odevzdat Kristu a být ochoten učinit pro něj cokoli; Spasitel se totiž nespokojí s tím, budeme-li mu sloužit jen na částečný úvazek. Křesťan se musí každý den učit, co je to odevzdanost. Musí studovat Boží slovo, pochopit jeho význam a řídit se jeho pokyny. Jen tak může dosáhnout ideálu křesťanské dokonalosti. Každý den mu Bůh pomáhá zlepšovat jeho charakter, aby mohl obstát v době závěrečné zkoušky. Věřící zase každý den svědčí před lidmi a anděly o tom, jak úžasně může evangelium působit na hříšného člověka.“ (AA 483; PNL 278)

„Lidé, kteří očekávají Ženicha, mají ostatním říkat: ‚Hle, váš Bůh!‘ Poslední paprsky světla milosti, poslední poselství milosti, které má osvětit svět – to je zjevení Božího charakteru, Boží lásky. Boží děti mají slávu svého Otce zobrazit svým životem a povahou, mají ukazovat, co pro ně vykonala Boží milost. Světlo Slunce spravedlnosti – Ježíše Krista – má vyzařovat z praktického života, ze slov a nesobeckých činů.“ (COL 415.416; PM 212)

### Otázky k rozhovoru

1. Zamyslete se více nad otázkou radosti v Pánu. Všimněte si, že Pavel neříká, abychom se radovali ze svých zkoušek (i když i to je biblické), ale v Kristu. Proč je důležité mít vždy před očima Ježíše, jeho dobrotu, moc, lásku a spasení? Jak vám to může prospět uprostřed životních zkoušek?
2. Všimněte si, jak výše uvedené citáty popisují roli milosti při děláni našich „dobrých skutků“. Proč je tato úloha milosti tak důležitá, když očekáváme brzký příchod Krista? Otázka zní: Přestože nejsme spaseni dobrými skutky, jsme skutečně spaseni, pokud je nemáme?
3. Zamyslete se nad myšlenkou, že nedůvěřujeme tělu. Co to znamená? Proč bychom mu neměli důvěřovat? Není naše tělo darem od Boha?